

33 – Başarı ve İflas

A – Nakit Dağları ve Nakit Fazlaları

Predaco başarılı bir şirkettir. Yıllar boyunca hissedarlarına kârını veya kazançlarını dağıttı, fakat ayrıca kârlarını dağıtılmayan kâr şeklinde tuttu ve nakit rezervleri oluşturdu. Bu rezervler yatırım yapma veya başka şirketleri satın almak için kullanılabilir.

B – Borç ve Borç Problemleri

Burada bir şirketin veya bir ülkenin dış borçları hakkında konuşmak için kullanabileceğimiz ifadeler vardır:

Debt repayment service: Bir şirket borçlarını veya borcunun faizini ödediğinde kullanılır. Debt repayment ödenen belirli bir miktarı tanımlar.

Debt burden: Bir şirketin borçları, özellikle de problem olarak düşünüldüğünde.

Debt crisis: Bir şirket borçlarını ödemedede ciddi zorluk yaşadığında kullanılır.

Debt rescheduling/restructuring: Bir şirket, borç verenleri borcun tarihini ve koşullarını değiştirme konusunda ikna ettiğinde kullanılır.

Debt default: Bir şirket borcunu ödeyemediğinde kullanılır.

C – Çevirmeler ve Kurtarmalar

Doomco finansal sıkıntıdadır ve hasta, hastalıklı ve sıkıntılı olarak tanımlanmaktadır. Şirketleri döndürme konusunda uzman olan, şirket doktoru olarak anılan Susan James'i çağırdılar. Şirket geri dönebilir ve Doomco düzelebilir. Ama iyileşme olmazsa, şirket tamamen çökebilir. Bayan James şimdilik Doomco'yu satın alarak kurtarabilecek başka bir şirket arıyor. Bu bir kurtarma olabilir.

D – İflas

Bir şirket ciddi finansal zorluk içerisindeyse, yasal bazı adımlar atması gerekiyor.

Amerika'da mahkemeden borçlu olduğu firmalara karşı tekrar organize olabilmek için iflas koruması talep edebilir.

İngiltere'de, bir şirket iflas etmişse, örneğin borçlarını ödeyemiyorsa, yönetici olarak adlandırılan şirket dışından birisinin yönetimi altında yönetimi devredebilir.

Eğer şirket kurtarılamazsa, tasfiyeye veya kayyuma gider. Yedieminler şirketin mal varlıklarını satın borç verenlere yapabildikleri kadar ödeme yapanlardır. Bu olduğu zaman şirket tasfiye edilmiştir ve ticareti kesilmiştir.

Kurtarılamayacak kadar zor durumda olan bir şirket iflas eder.

A – Geleneksel Bankacılık

“Ben Lisa. Büyük bankalardan birinin yerel şubesinde bir hesabım var. Çek yazmak, banka kartı ile ödeme yapmak ve faturaları ödemek için bir cari hesabım var. Eşimle ortak bir hesaptır. Normalde başa baş noktasındayız ama bazen hesabımızda olan paradan daha fazla harcıyoruz ve limit aşımına gidiyoruz. Bu limit aşımı banka tarafından 500 £’a kadar onaylanmış durumda, fakat bunun için biraz yüksek bir faiz oranı ödüyoruz.

Ayrıca paramı daha uzun süre tutmak için bir mevduat veya yatırım hesabım var. Bu hesap bize faiz ödüyor (ama fazla değil, özellikle de vergiden sonra).

Aynı banka ile bir de kredi kartımız var. Kredi kartı ile satın almak çok uygun. Her ay ne harcadıysak onu ödüyoruz, böylece faiz ödemiyoruz. Faiz oranı limit aşımından bile daha fazla.

Çoğu İngiliz gibi, ev satın almak için olan bir mortgage kredimiz var.”

B – Bankacılığın Yeni Yolları

“Benim adım Kevin. Bankam ile mutlu değildim. Sürekli sıra vardı ve her ay gönderdikleri hesap özetimde hiç açıklanmadan hesabımdan alınan masraflar vardı. Bende telefon bankacılığı öneren başka bir bankaya taşındım. Hesap özetimi öğrenmek, başka hesaplara para göndermek veya fatura ödemek için istediğim zaman telefonla arayabiliyorum. Şimdi ayrıca internet bankacılığı da var. Evimde bilgisayarımın başında hesabımı yönetebiliyorum.”

C – Bireysel Yatırımcılık

Tekrar Lisa:

“Ortaklığın başlamasıyla hissedarlarıyla bir bankaya dönüştürülecek bir yapı kooperatifinde yatırım hesabımız var. Bütün üyeler topluluğun bazı malvarlıklarından yapılacak tek seferlik özel bir ödeme, beklenmedik bir kâr alacak

Bazı yatırım fonlarımız var, benim gibi küçük yatırımcıların farklı şirketlere koyduğu paralarla oluşan yatırım şirketlerindeki hisse senetleri. Amerika’daki kuzenim bu yatırım fonlarına ortak fon diyor.

Ayrıca çalışmayı bıraktığımda bana düzenli bir gelir verecek olan özel emeklilik planına katkı payı ödüyorum. Hiçbir şirket emeklilik planına katılmadım ve devlet emeklilik planı çok küçük.”

A – Finansal Merkezler

Birçok banka ve diğer finansal kurumların olduğu yerler finansal merkezlerdir. Finansal merkez olarak Londra’da, the City veya the Square Mile, New York’ta ise Wall Street olarak adlandırılıyor.

Finansal merkezler yatırımcıları ve onların yatırımlarına ihtiyaç duyan iş dünyasını bir araya getiriyor. Spekülatör, uzun süreli yatırım yapmaktansa hızlı kazanç yapmak isteyen bir yatırımcıdır.

Komisyoncu, satıcı ve borsa tüccarları yatırımcılar için ve bazı durumlarda kendileri veya kurumlar adına alım satım yaparlar.

Çeviren: Halilcan Atik

B – Borsalar

Advanced Components'tan Heather Macdonald:

“Genişlemek için daha fazla sermayeye ihtiyacımız vardı, bizde bir borsaya açılma ile hisseleri piyasaya çıkarmaya karar verdik. Hisselerimiz borsada ilk kez çıkarıldı, ihraç edildi, kote edildi. İngiltere merkezli bir şirket olduğumuz için Londra borsasında kote edildik. Diğer ülkelerdeki borsalar ayrıca bourse olarak adlandırılıyor. Belki şirketimiz gerçekten büyük olduğundan Avrupa borsalarından birinde daha fazla hisse senedi çıkaracağız!”

C – Diğer Finansal Piyasalar

Senet: İşletmelere kısa vadeli borç verme

Tahvil: İşletmelere ve devlete uzun vadeli borç verme

Para birimleri: Belirli ülkelerin parasını alıp satma

Emtia: Metaller ve tarım ürünleri

Bunlar satıcılar arasında telefonla veya bilgisayar ile direkt alınıp satılıyor. Emtialar ayrıca emtia borsasında alınıp satılıyor. Hisse senetleri, tahviller ve ticari senetler menkul kıymetlerdir ve bunların satışını yapan finansal kurumlar menkul kıymetler kurulumdur.

D – Türev Piyasaları

Vadeli sözleşme, bir menkul kıymet veya emtianın sabit bir miktarın belirli bir fiyattan ve belirli bir tarihte satılmasına izin veren yükümlülük anlaşmasıdır.

Opsiyon sözleşmesi, bir menkul kıymet veya emtianın gelecekteki belirli bir zaman diliminde veya belirli bir zamanda belirli bir fiyattan satılmasının yükümlülüğünü değil, hakkını veren bir anlaşmadır.

Bu anlaşmalar türev ürünleridir. Satıcılar opsiyon sözleşmeli menkul kıymetin veya emtianın fiyatının gelecekte nasıl değişeceğini tahmin eder ve türevleri kullanarak bunları daha ucuza satın almaya çalışır.

37 – Ticaret

A – Piyasa Endeksleri

Bir şirketin hisse senetlerine, şirket iyi gittiği için talep varsa, hisse senet fiyatı artar. İyi gitmezse, fiyatı düşer. Borsada alınıp satılan hisse senetlerinin genel değeri bir endeks ile gösterilir. Bazı önemli olanları:

Londra: FTSE

New York: the Dow Jones. Özellikle köklü, “eski ekonomi” şirketleri.

New York: NASDAQ. Özellikle yüksek teknolojlili “yeni ekonomi” şirketleri.

Paris: CAC 40

Frankfurt: DAX

Hong Kong: Hang Seng

Tokyo: Nikkei

B – Piyasa Hareketleri: İyi zamanlar...

New York borsasında ticaret, bir buçuk milyar hisse senedinin yüksek cirolarla el değiştirmesiyle yoğun geçti. Özellikle iyi ve kötü ekonomilerde kâr etmeleriyle tanınan ünlü şirketler arasında çok büyük kazançlar gördük.

Çeviren: Halilcan Atik

Bu artan fiyatlar, çünkü rekor kapanıştan sonra devam edecek gibi görünüyor. Satıcılar iyimser görünüyor ve Dow Borsası'nın 15.000 sınırını yakında geçmesini bekliyorlar.

C – ...ve kötü zamanlar

Bugün New York Borsası'nda son beş yılın en düşük seviyesine gelinmesiyle panik satışları vardı. Amerika'nın en iyi bilinen şirketlerinin bazılarında milyar dolarlarca ve toplam piyasa aktiflerinde %10'dan daha fazla olan çok büyük düşüşler gördük. Önümüzdeki günlerde fiyatların düşüşte olmasıyla düşen fiyatlar devam ediyor. Satıcılar fiyatların artışına dair hiçbir iz olmadığı için kötümser. Fiyatlar düşmeye devam ederse, 1929 ve 1987'de olduğu gibi başka bir borsa çöküşü olabilir.

38 – Göstergeler

A – Finans ve Ekonomi

Finans:

- Belli bir amaç için ödünç verilen veya sağlanan para.
- Paranın ülkeler, kurumlar veya insanlar tarafından yönetilmesi.
- Para yönetiminin çalışılmasıdır.

Yüksek finans ülkeler veya kurumlar tarafından kullanılan yüksek miktarlardaki parayı içerir. Bir kişinin veya kurumun finansı, sahip oldukları para ve nasıl yönetildiğidir. İlgili sıfat finansaldır.

Ekonomi:

- Paranın nasıl çalıştığının ve kullanıldığının çalışmasıdır.
- Belirli bir etkinliğin kârlı olup olmayacağını hesaplamalarıdır.

İlgili sıfatlar: kârlı bir etkinlik ekonomik; kârsız olanı ise kazançsızdır. Bir şey ekonomik ise satın almak, kullanmak için ucuzdur. Değilse, ekonomik değildir.

Ekonomik göstergeler bir ülkenin ekonomisinin ne kadar iyi çalıştığını gösteren rakamlardır.

B – Enflasyon ve İşsizlik

Enflasyon, yükselen fiyatlar ve enflasyon oranını arttıran oranlardır. İlgili sıfat enflasyonisttir. Belirli bir bölgede, ülkede işi olmayan insanlar işsizdir. İşsizlik seviyesi, işi olmayan insan sayısıdır. İşsiz insanlar işsizdirler, ayrıca işsiz olarak da bahsedilirler.

C – Ticaret

Ödemeler dengesi bir ülkeye giren ve çıkan para arasındaki farktır. Ticaret dengesi ithalat ve ihracat ödemeleri arasındaki farktır. Bir ülke ithal ettiğinden daha fazla ihraç ederse ticaret fazlası vardır. Tam tersi örnekte ise ticaret açığı vardır. Bu fazlalığın veya açığın miktarı ise ticaret açığıdır.

D – Büyüme ve Gayrisafi Milli Hasıla

Ekonomik üretim bir ülke veya bölgede üretilen malların ve hizmetlerin değeridir. Gayrisafi milli hasıla belirli bir ülkede üretilen tüm malların ve hizmetlerin değeridir.

Bir ekonominin büyüklüğü bazen GSYİH'ya dayanarak ölçülebilir. Bu ayrıca yurtdışından yapılan ödemeleri de kapsar, örneğin yatırımlar.

Büyüme ekonomideki çıktıların artmasıyla olur. Büyüme oranı ekonomisi artan ve büyüyen bir şirketin hızıdır.